

თბილისის
N 172 საჯარო სკოლის
პედაგოგების
ქეთევან გონაშვილისა და ქეთევან ახოზაძის

პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევის ანგარიში

საშინაო დავალების პრობლემა

საშინაო დავალების მნიშვნელობასა და მიზნობრიობაზე მრავალი წელია კამათობენ. ფიქრობენ, რომ საშინაო დავალებას უფრო მეტი ზიანის მოტანა შეუძლია, ვიდრე – სიკეთის. ზოგს მიაჩნია, რომ საშინაო დავალება დამატებით სტრესს იწვევს. ნაწილი კი მას დამოუკიდებლად ფიქრის საშუალებად მიიჩნევს.

2018 წელი

სარჩევი

შესავალი-----	3
თავი I -----	4
საკვლევი საკითხის მიმოხილვა, პრობლემის აქტუალობის დასაბუთება სამიზნე ჯგუფი.	
თავი II -----	5
ლიტერატურის მიმოხილვა	
თავი III -----	9
საკვლევი კითხვების ფორმულირება, კვლევის მიზნები და ამოცანები, კვლევის გეგმა	
თავი IV -----	13
ცხრილებითა და გრაფიკებით მიღებული შედეგები	
თავი V -----	17
კვლევის მეთოდების განხილვა, ინტერვენციის დაგეგმვა, ინტერვენციების შედეგი და მათი ანალიზი	
თავი VI -----	21
პრაქტიკული კვლევის არსი და სკოლაში მისი დანერგვა	
თავი VII -----	22
პროექტის ვადები, მიგნებები , რეკომენდაციები, კვლევის ნაკლოვანებები, დასკვნა, ბიბლიოგრაფია.	

შესავალი

წინამდებარე ნაშრომში განხილულია თბილისის 172 საჯარო სკოლის 9ა და 9გ კლასებში საშინაო დავალების შესრულების პროცესში ნაკლები ჩართულობა. მიმოხილულია საკვლევ საკითხთან დაკავშირებით სამეცნიერო ლიტერატურაში არსებულ ინფორმაციაზე, პრობლემის გამომწვევ მიზეზებსა და მისი გადაჭრის შესაძლებლობაზე.

სწავლა-სწავლების პროცესში ძლიან მნიშვნელოვანია საშინაო დავალება, რომელმაც უნდა განამტკიცოს ნასწავლი მასალა, ან უნდა გამოავლინოს მოსწავლის შემოქმედებითი უნარი, ან უნდა მოამზადოს მოსწავლე ახალი ცოდნის მისაღებად.

ამ საკითხის პრობლემურობა ნათელია დაკვირვებიდან გამომდინარე. რადგან ყოველივე ზემოთ თქმულს ასრულებს მოსწავლეთა 30 % -ი, მაგრამ დავალების შესრულების ხარისხი საკმაოდ დაბალია.

შედეგის მისაღწევად გამოვიყენეთ ინტერვენციები, რომლებიც კვლევის პროცესში დაიგეგმა.

ნაშრომი შედგება 7 თავისგან.

თავი I საკვლევ საკითხის მიმოხილვა, პრობლემის აქტუალობის დასაბუთება სამიზნე ჯგუფი.

თავი II ლიტერატურის მიმოხილვა

თავი III საკვლევ კითხვების ფორმულირება, კვლევის მიზნები და ამოცანები, კვლევის გეგმა

თავი IV ცხრილებითა და გრაფიკებით მიღებული შედეგები

თავი V კვლევის მეთოდების განხილვა, ინტერვენციის დაგეგმვა, ინტერვენციების შედეგი და მათი ანალიზი

თავი VI პრაქტიკული კვლევის არსი და სკოლაში მისი დანერგვა

თავი VII პროექტის ვადები, მიგნებები, რეკომენდაციები, კვლევის ნაკლოვანებები, დასკვნა, ბიბლიოგრაფია.

მუშაობის ეს თანამიმდევრობა განაპირობა კვლევის პროცესმა.

თავი I

საკვლევი საკითხის მიმოხილვა

კვლევის მიზანი

საშინაო დავალების შესრულების ხარისხის გაუმჯობესება, არსებული პრობლემების კვლევა. როგორ დავეხმაროთ მოსწავლეებს, რომ მისთვის საშინაო დავალება არ იყოს რუტინა, რომლისგანაც თავის დაღწევას მუდმივად ცდილობენ.

პრობლემის აქტუალობა

მოსწავლეები საშინაო დავალების შესრულებას გულგრილად ეკიდებიან, ეს ერთი რომელიმე საგნის პრობლემა არ არის, არამედ ზოგადი ტენდენციაა. ეს პრობლემა გამოიკვეთა დირექციის მიერ ორგანიზებულ მასწავლებელთა შეკრებებზე, რომელზედაც კლასში არსებულ პრობლემებზე ვსაუბრობთ. ნებისმიერი საგნობრივი კომპეტენცია გულისხმობს, დამოუკიდებლად ახერხებდეს მოსწავლე თეორიული ცოდნის პრაქტიკულ ცოდნად გარდაქმნას, რაც სწავლა-სწავლების პროცესში უმნიშვნელოვანესია. აქედან გამომდინარეობს ის, რომ მასწავლებელმა ბავშვს უნდა ასწავლოს არა მარტო მასალა, არამედ ის, თუ როგორ ისწავლოს. საშინაო დავალების უხარისხოდ შესრულება კი განაპირობებს ამ უდიდესი მიზნის მიუღწევადობას. სწავლა ერთჯერადი აქტი არაა, ეს ცხოვრების მუდმივი და თანმდევი პროცესია. ამიტომ, ვფიქრობთ, ჯერ მასწავლებელი უნდა გაერკვიოს პრობლემის არსში, რათა მოსწავლის მიერ საშინაო დავალების ხარისხიანად შესრულება უზრუნველყოს, ანუ სწავლის სწავლაში დაეხმაროს.

II თავი

ლიტერატურის მიმოხილვა

"ჩვენ ვერ შევძელით დადასტურება იმისა, რომ საშინაო დავალება ბავშვებს სკოლაში უკეთ სწავლაში ეხმარება", - ამბობს დიუკის უნივერსიტეტის პროფესორი ჰარის კუპერი. ამ განცხადებამ ერთნაირად გააოცა როგორც საშინაო დავალებების მომხრე პედაგოგები, ასევე მათი მოწინააღმდეგეები. (1 <http://intermedia.ge/%E1%83%A1%E1%83%A2%E1%83%90%>)

ეს აზრი იმდენად მოულოდნელად გაჟღერდა, რომ მასწავლებელს გაუჩნდა კითხვა. აბა როგორ ვასწავლოთ საერთოდ, თუ კლასში ნამუშევარი მასალა არ განამტკიცა, ან არ იმუშავა ცოდნის გაღრმავებაზე? შემოქმედებითი ან ახლის ძიების უნარი როგორ გამოამჟღავნოს? მოკლედ, მასწავლებელმა თავი წარმოიდგინა, მანქანად, რომელმაც ცოდნა უბრალოდ უნდა გადასცეს. მაგრამ ამას კომპიუტერიც შესანიშნავად გააკეთებდა, თანაც არც ემოციური მდგომარეობა შეერყეოდა და არც ერთისა და იმავს გამეორება არ გააღიზიანებდა. ამ იდეის მკვლევრებმა, შედეგად დადეს ის, რომ ონგ-კონგში, ტაივანსა და იაპონიაში, სადაც მათემატიკის სწავლის კუთხით მსოფლიოში ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია, საშინაო დავალებას ძალიან ცოტას აძლევენ. ასევე ნიდერლანდებში, მაგრამ ამას ხელი არ შეუშლია ჰოლანდიელი მოსწავლეებისთვის, მათემატიკის ცოდნით მსოფლიო ტოპ-ათეულში შესულიყვნენ.

განვითარებული ქვეყნების უმრავლესობაში სკოლის მოსწავლეებს საშინაო დავალებებს არ აძლევენ, რადგან მიიჩნევენ, რომ ეს არაეფექტურია. (2 <https://sputnik-georgia.com/tips/20170809/236891249/ramdenad-efeqturia-saSina-davaleba.html>)

ამ იდეის მხარდამჭერთა აზრით, ყველაზე ბევრ საშინაო დავალებას აძლევენ ბავშვებს სუსტი ეკონომიკისა და აშკარად გამოხატული სოციალური უთანასწორობის მქონე ქვეყნებში.

ჩინელი მეცნიერები მიიჩნევენ, რომ საშინაო დავალებაზე დახარჯული ორი საათი დღეში აუცილებლად იწვევს ძილის დარღვევასა და სტრესს. მთელ მსოფლიოში დაწყებითი საფეხურის თითქმის 10%-მა დაადასტურა, რომ საშინაო დავალება ყოველდღე რამდენიმე საათს ანდომებს. (2 <https://sputnik-georgia.com/tips/20170809/236891249/ramdenad-efeqturia-saSina-davaleba.html>)

თანამედროვე საგანმანათლებლო სისტემის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრობლემაა სასკოლო პროგრამის დიდი მოცულობა და ზეწოლა მასწავლებლებზე. მასწავლებელი ფიზიკურად ვერ ასწრებს მისცეს ბავშვებს გაკვეთილზე მთელი მასალა სათანადო მოცულობით, ამიტომ ბევრი რჩება შინ მისაცემ დავალებად.

აქედან გამომდინარე, ის, რომ მასწავლებელმა თავისი საჭიროება ვეღარ დაინახოს, გადამეტებული ფიქრია, არსრულფასოვნების კომპლექსით გამოწვეული,

რადგან მარტო საშინაო დავალებით არ შემოიფარგლება მოსწვლე-მასწავლებლის ურთიერთობა, თანაც კვლევის ეს შედეგები ეხება დაწყებითი კლასის მოსწავლეებს, საბაზო და საშუალო საფეხურზე იზრდება საშინაო დავალების ხვედრითი წილი.

მოსწავლეთა პრაქტიკული მეცადინეობა უპირველესად საშინაო დავალების შესრულებაზეა აგებული. იგი აფართოებს სწავლის შესაძლებლობებს და აიძულებს მოსწავლეს, შინაც არ შეწყვიტოს სწავლის პროცესი. ეს ძალიან მნიშვნელოვანია, რადგან გაკვეთილზე, რაც უნდა კარგად ჩატარდეს იგი, ხდება მასალის ხანმოკლე დამახსოვრება. ხანგრძლივ მეხსიერებაში ცოდნის გადატანას განმეორება ანუ გარკვეული სახის სამუშაო სჭირდება, ამ როლს კი მეტწილად საშინაო დავალება ასრულებს. ვინაიდან გაკვეთილზე ათვისებული მასალა უახლოესი 10-12 საათის განმავლობაში ინტენსიურად “გვავიწყდება”, სასურველია, საშინაო დავალება იმ დღესვე შესრულდეს – მასალის გაგებიდან პირველი საათის განმავლობაში გვახსოვს მხოლოდ 40%, 2-2,5 საათის შემდეგ – 28%. ასე რომ, საშინაო დავალება საშუალებას გვაძლევს, ცოდნა ოპერატიული მეხსიერებიდან ხანგრძლივ მეხსიერებაში გადავიტანოთ. ამ დროს მოსწავლის ცოდნა და უნარი თანაბრდება (ეს განსაკუთრებით მაშინ შეიმჩნევა, როცა მასალის ათვისებაში დიდი ჩავარდნაა, მაგალითად, გაცდენის გამო). (3. <http://mastsavlebeli.ge/?p=2409>)

ეს კვლევა კი გვაჩვენებს, რომ ბიოლოგიურ პროცესების გათვალისწინება აუცილებელია, რათა შეძლოს მოსწავლემ ცოდნის დაგროვება. გარკვეული თემის ან ნაწარმოების შესწავლა გულისხმობს გააზრებასა და უნარების განვითარებას. ახალი უნარის უკეთ გასაზრებლად საჭიროა, სწორად განაწილდეს მოსწავლეთა დრო. როგორც წესი, დამახსოვრება-გააზრება და განმტკიცება გარკვეული ხნის განმავლობაში მიმდინარე მიზანმიმართულ პრაქტიკასაც უკავშირდება. ამ დროს სავარჯიშოების/დავალებების მეშვეობით საჭიროა ცოდნის განმტკიცება როგორც კლასში, ისე სახლში, სწორედ ამიტომ ვაძლევთ მოსწავლეებს საშინაო დავალებას, რომლის საჭიროებაც გაკვეთილზე იკვეთება. პრაქტიკული სამუშაოს შესრულების დროს მოსწავლეები ათვისებულ მასალას უკეთ იაზრებენ.

ბევრ ქვეყანაში დაწყებით კლასებში საშინაო დავალებას არ აძლევენ. კვლევის შედეგები გვიჩვენებს, რომ უმცროსკლასელი მოსწავლეები დავალებისგან ვერ იღებენ სარგებელს (კუპერი, 2001). ამ გავრცელებული მიდგომისაგან განსხვავებით, გერმანიაში პირველივე დღიდან აქვთ ბავშვებს საშინაო დავალება შესასრულებელი. თუმცა აქვე ისიც უნდა აღვნიშნოთ, რომ მიმდინარე წელს რამდენიმე სკოლამ გერმანიაში საშინაო დავალება აკრძალა. იაპონიაში აკადემიური სწავლება დღეში 6

საათს გრძელდება, საზაფხულო არდადეგები 6-კვირიანია, ხოლო ზამთრის არდადეგები – 2-კვირიანი. იაპონელ მოსწავლეებს დავალება ყოველდღიურად აქვთ შესასრულებელი, არდადეგების პერიოდის ჩათვლით. აშშ-ში საშინაო დავალება მხოლოდ 1950-იან წლებში გახდა სავალდებულო. მისი შემოღება ცივ ომს უკავშირდება. სკოლის მოსწავლეების მიმართ მოლოდინები გაიზარდა და ქვეყანამ მიზნად დაისახა რუსული სკოლების აკადემიური მიღწევებისთვის გადაეჭარბებინა. საშინაო დავალების სავალდებულო ხასიათი დღემდე შენარჩუნებულია. 2007 წლის კვლევამ გამოავლინა, რომ საშინაო დავალების მოცულობა იზრდება და ამჟამად მისი შესრულება, საშუალოდ, დღეში სამ საათზე მეტ დროს მოითხოვს.

(4. <http://mastsavlebeli.ge/?p=1779>)

რა ხდება ამ მხრივ საქართველოში?

ზოგიერთ შემთხვევაში მშობელი ზედმეტად ჩართულია დავალების შესრულებაში. ძირითადად, დაწყებით საფეხურზე და შემდეგ სირთულის მატებასთან ერთად, ეთიშება სასწავლო პროცესს, როცა უკვე შვილს დათვური სამსახური გაუწია და მის ნაცვლად წერა დავალებები, მერე კი ახალი რეალობის პირისპირ მარტო დატოვა, თანაც წუწუნებს, სადამდეც შემეძლო ვეხმარებოდი და მეტი რა ვქნაო. ზოგიერთ შემთხვევაში კი საერთოდ გათიშულია პროცესს და ინფორმაციის დონეზეც არ იცის, როგორ ასრულებს ბავშვი სწავლის პროცესს.

ასევე, მკვეთრად არის გამოკვეთილი ბავშვების წუხილი იმის შესახებ, რომ ვერ ასწრებენ ვერც სწავლას და ვერც გართობას. ან რა აზრი აქვს დავალების შესრულებას, შეიძლება მასწავლებელმა მაინც არ შეუმოწმოს, თუ მაინცადამაინც შეამოწმებს, მაშინ ისიც საკმარისი იქნება, რომ გადაწერილი დავალებით დაიძვრინოს თავი.

კვლევებმა საქართველოში ჩატარებულმა კვლევებმა და ამ საკითხში ჩართულმა ფსიქოლოგებმა დაადგინეს, რომ ყოველ ახალ დავალებას მოსწავლე ახალ ნიშნულამდე უნდა აჰყავდეს, უნდა ზრდიდეს მისი ცნობისმოყვარეობის სურვილს. შესრულებული დავალების ხარისხი გაცილებით მაღალი იქნება, თუ მოსწავლეებს აქტიურად ჩავრთავთ დავალების შერჩევის, ორგანიზებისა და შეფასების პროცესში. ან დავალების შემოწმებისას ჩავატაროთ კვლევა, რა გაუჭირდათ, რამდენ მოსწავლეს, რა კარგად შეასრულეს, რამდენმა მოსწავლემ, რა ვერ შეასრულეს, რამდენმა მოსწავლემ. ეს კი უფრო ნათლად დაგვანახებს, მივაღწიეთ თუ არა მიზანს. ან რას შევცვლიდი გასაუმჯობესებლად.

საშინაო დავალების შესრულება მოსწავლეს ჩვევაში უნდა გადაეზარდოს. თუმცა დიდ შრომასა და ძალისხმევას მოითხოვს. ამიტომ აუცილებელია მისი გარეგანი და შინაგანი მოტივაციის შექმნა, როგორებიცაა: ცნობისმოყვარეობა, თვითრწმენა, დამოკიდებულება, მოთხოვნილებები, თვითრეალიზაციის მოთხოვნილება. ჯილდო, შექება, რომელიც კონკრეტული დავალებისათვის

დაიმსახურა, არ უნდა იყოს ზოგადი, მაგ. ყოჩაღ, კარგი გოგონა ხარ და ა.შ., არამედ შენ ეს დავალება ზუსტად იმ ხერხით დამიწერე, რომელსაც მე გთხოვდით. ეს პერსონაჟი ზუსტად დააკავშირე მის პროტოტიპთან. შეიძლება ასევე რეიტინგული ცხრილის გაკვრა თვალსაჩინო ადგილზე. ეს გრძელვადიანი სამუშაოა. შედეგს მაშინვე ვერ დავინახავთ, მაგრამ არც უშედეგოდ ჩაივლის. ყველა ბავშვს შესაძლებლობები, განვითარებისა და შესასრულებელი სამუშაოს ტემპი სხვადასხვა აქვს. ამიტომ უნდა გავითვალისწინოთ მათი ძლიერი და სუსტი მხარეები. სწორად შერჩეული დავალება კი ხელს შეუწყობს ბავშვის მრავალმხრივ განვითარებას. ნაკლები იქნება იძულება, ხალისი კი – მეტი. მათ უნდა დარჩეთ თავისუფალი დრო თამაშისთვის, მშობლებთან და თანატოლებთან ურთიერთობისთვის.

(4. <http://mastsavlebeli.ge/?p=1779>)

თემისა და საზოგადოების გათვალისწინებით აუცილებელია ამ საკითხის მუდმივი კვლევა, რათა მუშაობა შედეგიანი იყოს, მით უმეტეს დაბალ სოციალურ-ეკონომიურ პირობებში, რასაც უდიდესი როლი აქვს ბავშვის სოციალურ-ემოციურ განვითარებაში. მასწავლებელი კი ამ პროცესის წარმმართველი რგოლია მშობელთან ერეთად. ამიტომაც დავიწყეთ ამ საკითხის კვლევა ჩვენს თემში ორი კლასის საფუძველზე. შედეგებს გავუზიარებთ კოლეგებს, რათა მათი უკუკავშირით და გამოცდილების გაზიარებით მივიღოთ უკეთესი შედეგები და სკოლა იყოს წარმატებული.

III თავი

საკვლევი კითხვების ფორმულირება, კვლევის მიზნები და ამოცანები, კვლევის გეგმა

- რატომ არ სრულდება საშინაო დავალება?
- რა არის ამისი მიზეზი?

კვლევის ამოცანები:

- რა გავლენა აქვს საშინაო დავალების შესრულებას მოსწავლეთა წარმატებაზე;
- აუმჯობესებს თუ არა სწავლება-სწავლის ხარისხს საშინაო დავალება.

სამიზნე ჯგუფი :

- მოსწავლეები
- მასწავლებლები
- მშობლები

	მოსწავლეები	მშობლები
IX-ა	25	17
IX-ბ	26	18

კვლევის ძირითადი ეტაპები :

- კვლევის მეთოდი - ანკეტირება .
- რეკომენდაციების შემუშავება.
- ინტერვენცია
- ანალიზი
- მიღებული გამოცდილების გაზიარება

მონაცემთა შეგროვების მეთოდი

სამუშაო ჯგუფები

1. მასწავლებლები

ანკეტირება:

2. მოსწავლეები (IX-ა, IX-გ)

3. მშობლები (IX-ა, IX-გ)

ანკეტა მოსწავლეებისათვის :

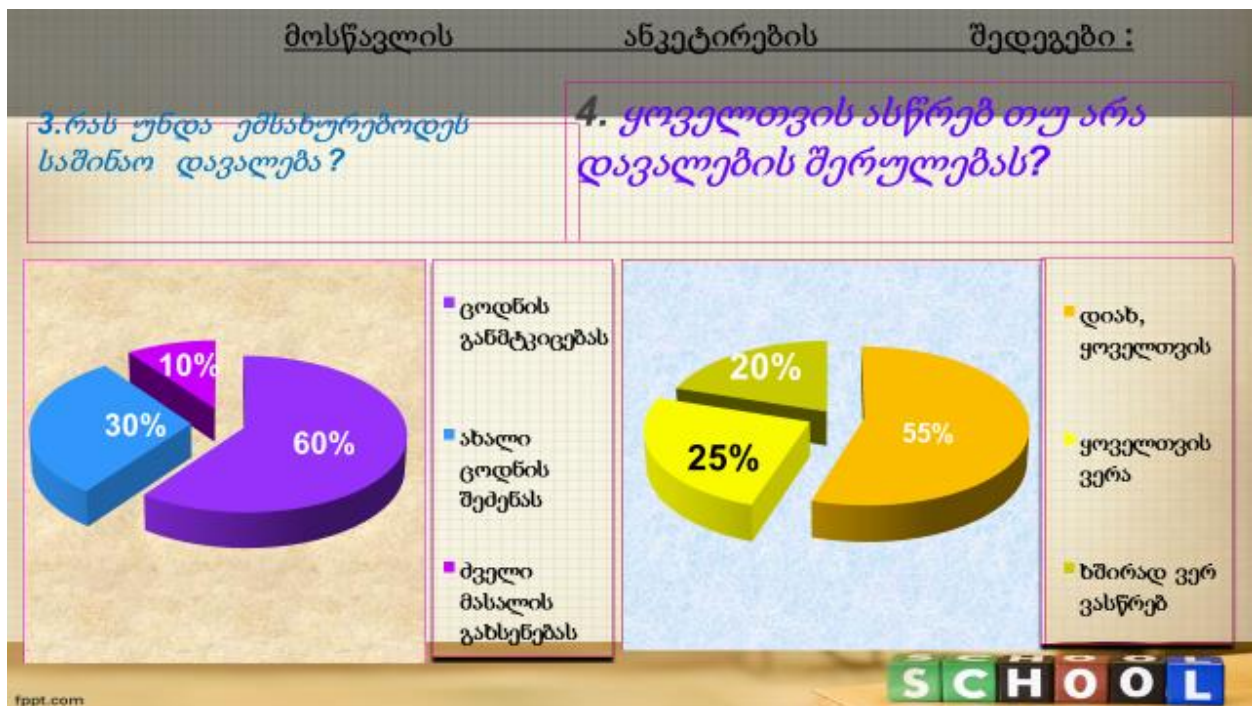
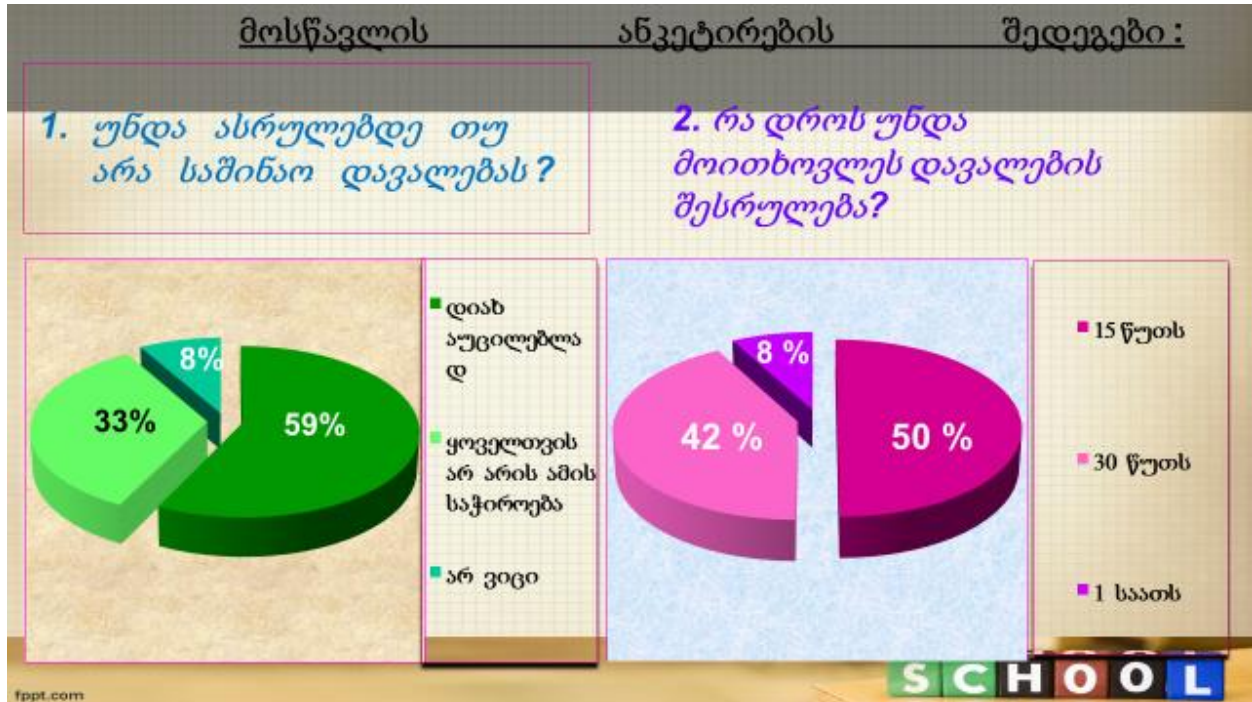
1. უნდა ასრულებდე თუ არა საშინაო დავალებას?
2. რა დროს უნდა მოითხოვლეს დავალების შესრულება?
3. რას უნდა ემსახურებოდეს საშინაო დავალება?
4. ყოველთვის ასწრებ თუ არა დავალების შესრულებას?
5. რამდენად რთულია მასწავლებლის მიერ მოცემული დავალებები?
6. გჭირდება თუ არა დამატებითი რესურსები?
7. ასრულებ თუ არა დავალებას დამოუკიდებლად?
8. რა ტიპის დავალება დაგაინტერესებდა?

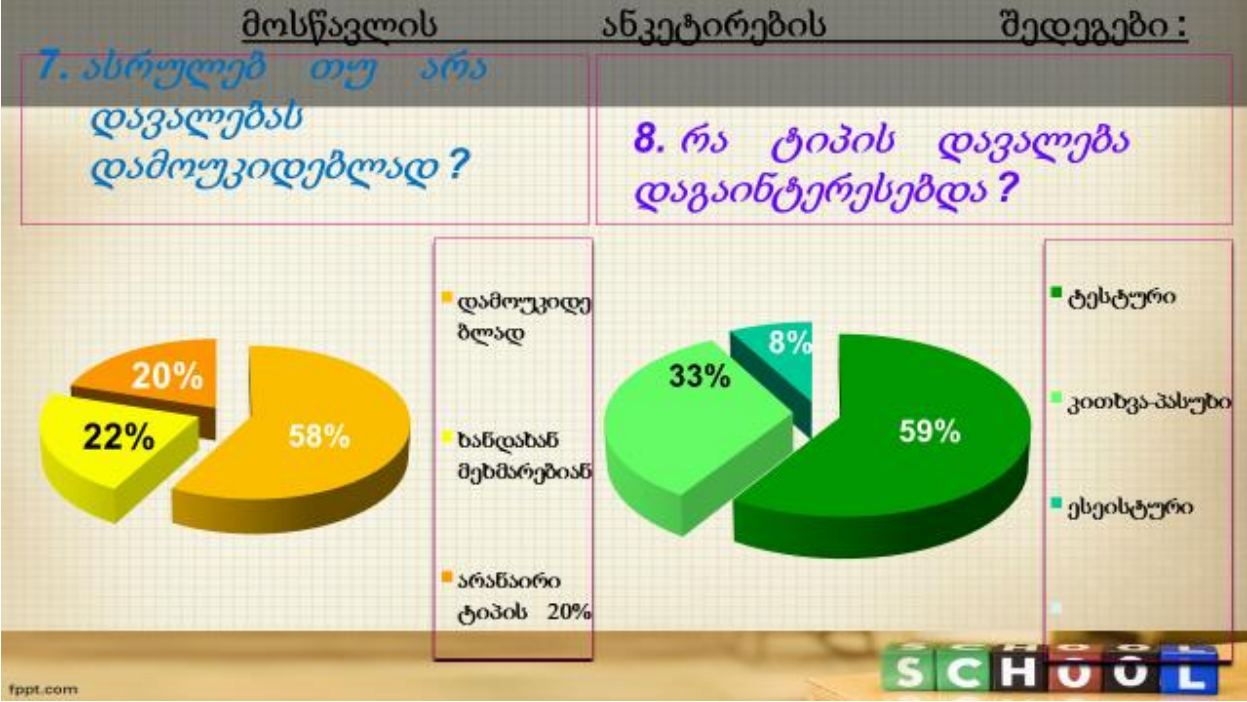
ანკეტა მშობლებისათვის :

1. უყვარს თქვენს შვილს საშინაო დავალების შესრულება ?
2. ეხმარებით თუ არა საშინაო დავალების შესრულებაში ?
3. რამდენჯერ შეუმოწმეთ შვილს შესრულებული დავალება ?
4. იყენებს თუ არა დამხმარე საშუალებად დამატებით რესურსებს ?
5. რა მოცულობის უნდა იყოს საშინაო დავალება?
6. უნდა ასრულებდეს თუ არა მოსწავლე საშინაო დავალებას ?

IV თავი

ცხრილებითა და გრაფიკებით მიღებული შედეგები

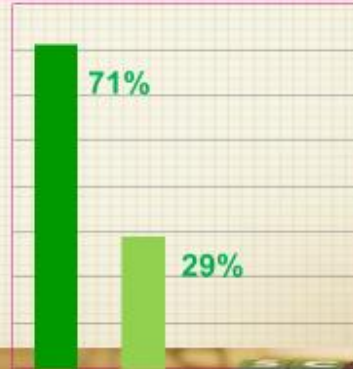
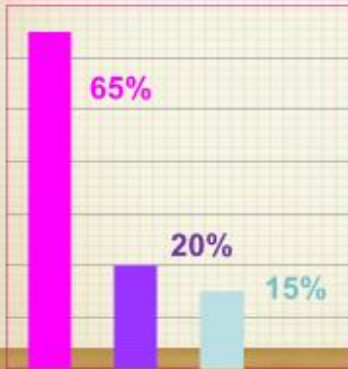
მშობლის

ანკეტირების

შედეგები :

• უყვარს თუ არა საშინაო დავალების შესრულება?

• ეხმარებით საშინაო დავალების შესრულებაში?

fppt.com

SCHOOL

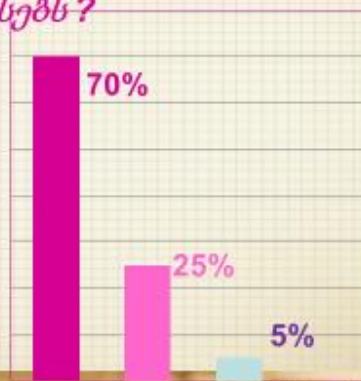
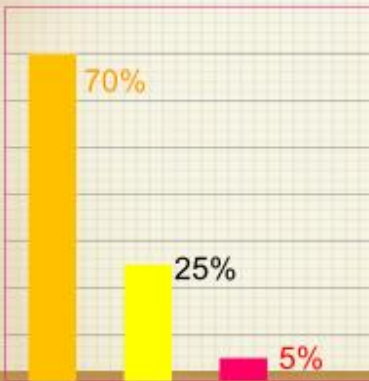
მშობლის

ანკეტირების

შედეგები :

• რამდენჯერ შეუმოწმეთ შვილს შესრულებული დავალება ?

• იყენებს თუ არა დამხმარე საშუალებად დამატებით რესურსებს?

fppt.com

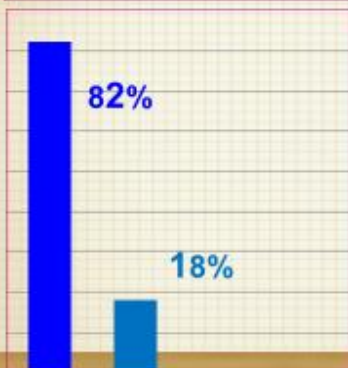
SCHOOL

მშობლის

ანკეტირების

შედეგები :

- რა მოცულობის უნდა იყოს საშინაო დავალება?
- უნდა ასრულებდეს თუ არა მოსწავლე საშინაო დავალებას?

■ საშუალო მოცულობის 82%

■ გააჩნია საგანს 18%

■ დიახ 100%

■ არა 0%

თავი V

კვლევის მეთოდების განხილვა, ინტერვენციის დაგეგმვა, ინტერვენციების შედეგი და მათი ანალიზი

კვლევის ამ მეთოდმაც გამოკვეთა ყველაზე მნიშვნელოვანი პრობლემა, რომ მოსწავლეები 33% საჭიროდ არ მიიჩნევენ საშინაო დავალების შესრულებას, ხოლო 59% მიაჩნია, რომ აუცილებლად შესასრულებელია. მიუხედავად ამისა, 30% - მეტი რეალურად არ ასრულებს დავალებას რეგულარულად. ორი ძირითადი მიზეზი, რომლებსაც მოსწავლეები ასახელებენ ზეპირი განმარტების დროს, თუ რატომ არ შეასრულეს საშინაო დავალება: 1. „ვერ გავიგე“ 2. „არ ვიცოდი რა უნდა გამეკეთებინა“.

რაც შეეხება პირველ მიზეზს მოსწავლეებს არა აქვთ გამომუშავებული დამოუკიდებლად მუშაობის უნარ-ჩვევა.

მეორე მიზეზი კი - „არ ვიცოდი, რა უნდა გამეკეთებინა“ - ძირითადად, ყურადღების დეფიციტით არის გამოწვეული, რაშიც მასწავლებლის „ბრალეულობა“ ის არის, რომ საშინაო დავალების აქტივობა სრულდება გაკვეთილის ბოლოს, როცა მოსწავლეების მოსმენისა და აღქმის უნარი მნიშვნელოვნად მცირდება.

მეორე საკითხი არანაკლები მნიშვნელობის ინფორმაციას იძლევა _ რამდენად მზად არიან დიდი დრო დაუთმონ საშინაო დავალებას. მხოლოდ 8% აქვს სურვილი ერთ საგანში 1 საათი მოანდომოს დავალების შესრულებას, რაც ნამდვილად გასათვალისწინებელია. დღეში 4,5,6 საგანი აქვთ მოსამზადებელი. თითო საათის დავალება რომ მოამზადონ, ამას ერთ კვირასაც ვერ გაუძლებენ. ამიტომაც 50% უფრო რელისტურად სახავს, რამდენი ხანი შეიძლება დახარჯოს ნაყოფიერად.

მესამე საკითხი - უმრავლესობას სწორად ესმის, რომ საშინაო დავალების შესრულება ემსახურება მიღებული ცოდნის განმტკიცებას. მიუხედავად ამისა, ასწრებენ თუ არა მათთვის სასარგებლო საქმის გაკეთებას ხარისხიანად 20% მიიჩნევენ, რომ ამას ვერ ახარხებენ, რადგან დრო არ ჰყოფნიან.

ისინი თვლიან(70%), რომ საკმაოდ რთულია მასწავლებლის მიერ მიცემული დავალება, მხოლოდ 5% მიაჩნია ადვილად შესასრულებლად. მით უმეტეს, თუ დავალების შესრულებას რესურსის მოძიებაც სჭირდება, თუმცა ახალი რესურსის მოძიებას 60% არც ისე ხშირად საჭიროებს. დავალების დროს დახმარებას 58% არ საჭიროებს, მხოლოდ 20% აღიარებს, რომ სხვისი ჩარევა აუცილებელია, რომ

დავალემა შეასრულოს. უიოდებათ საქმე, დავალემა ტესტურია, რადგან ეს, როგორც ჩანს, დიდ ძალისხმევას არ მითხოვს მათგან.

დისონანსურია მშობელთა ანკეტირების შედეგები, რადგან 70% მიაჩნია, რომ საშინაო დავალების შესრულებაში შვილს მნიშვნელოვან დახმარებას უწევენ, მიუხედავად იმისა, რომ შესანიშნავად იციან, მისმა შესრულებამ დამოუკიდებლად მუშაობის უნარი უნდა განუვითაროს მოსწავლეს. შესრულებულ დავალებასაც უმოწმებენ და ისიც იციან, რომ რესურსების მოძიებაც ხშირად სჭირდებათ. საშუალო მოცულობის დავალებას 82% უჭერს მხარს, და 100% მიაჩნია საშინაო დავალემა აუცილებელ აქტივობად.

სულ სხვა რეალობა დაგვანახა სწავლის დაწყებიდან ერთი თვის შემდეგ შემოწმებულმა საშინაო დავალების რვეულებმა.

ყველა დავალემა შესრულებულია ინსტრუქციის შესაბამისად	დავალეების ნაწილია შესრულებულია ინსტრუქციის შესაბამისად	უმრავლეს შემთხვევაში არ არის დავალემა შესრულებული	ერთი-ორჯერ აქვს მხოლოდ დავალემა შესრულებული
20%	15%	50%	15%

გამოკითხვებიდან და რეალური სურათიდან გამომდინარე, მოსწავლეების პრობლემურ საკითხად მივაჩნით დავალების რაოდენობა, სირთულე - მისი შესრულების გამოცდილების უქონლობა. დროის განაწილება დავალების შესრულებისათვის.

ინტერვენციის სახით შევთანხმდით და დავგეგმეთ დავალებები მიგვეცა შემდეგი რეკომენდაციების გათვალისწინებით:

1. მივცეთ მოსწავლეებს მცირე მოცულობის საშინაო დავალემა.
2. ავხსნათ დავალების შესრულების მიმართულებები
3. წერილობით წარმოვადგინოთ დავალების დასახელება თვალსაჩინო ადგილზე (დაფაზე) .

4. ავუხსნათ, რა დრო, რა ინფორმაცია დასჭირდებათ მოსწავლეებს ამა თუ იმ დავალების შესრულებისას (მეტ-ნაკლებად).

ერთი თვის განმავლობაში მივეცით ყველა ტიპის დავალება, ვაკვირდებოდით შესრულების ხარისხსა და რაოდენობას, რის შედეგადაც მივიღეთ შემდეგი შედეგი, რომელიც მოსწავლეთა გამოკითხვამ აჩვენა:

დავალების შესრულება	პროცენტული მაჩვენებელი
ყველა დავალებას ხარისხიანად ასრულებდა	45%
ყველა დავალებას საშუალო დონეზე ასრულებდა	45%
ისევ არ/ვერ ასრულებდა	10%

მაგრამ, ისიც უნდა აღვნიშნოთ, რომ 10%- ში სხვადასხვა მოსწავლეები ხვდებოდნენ, რაც ნიშნავს, რომ ამასაც თავისი ახსნა უნდა მოეძებნოს, რისთვისაც უფრო მასშტაბული კვლევის ჩატარება იქნება საჭირო.

ინტერვენციამ გამოკვეთა შემდეგი:

1. ხარისხის ზრდა შესაძლებელია;
2. შემუშავებულმა რეკომენდაციებმა გაამართლა, თუმცა ეტაპობრივად საჭიროებს დახვეწას, რათა არ შეწყდეს პროგრესი.

ინტერვენციის მეორე ფაზაზე შევავროვეთ მონაცემები შემდეგი მიმართულებით:

მასწავლებელთა ჩასანიშნ ცხრილში ასახული მონაცემები:

საშინაო დავალება	1-ლი კვირა	მე-2 კვირა	მე-3 კვირა	მე-4 კვირა
დავალებას ასრულებს	30 %	33%	42%	45%
დამატებითი რეკომენდაციები და დრო სჭირდება	37%	31%	29%	35%
არ ითვალისწინებს რეკომენდაციებს	20 %	15%	17%	15%
საერთოდ არ ასრულებს	10 %	10%	10%	10%

დაკვირვებამ გამოკვეთა, რომ თუ მუდმივად აკონტროლებ შესრულების ხარისხს, მაშინ პროგრესი გარანტირებულია, მუდმივი უკუკავშირი, იძლევა საშუალებას შეინარჩუნო სტაბილური ზრდა ხარისხისა.

თავი VI

პრაქტიკული კვლევის არსი და სკოლაში მისი დანერგვა

მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტის მოთხოვნაა მასწავლებლებში პრაქტიკული კვლევის კომპეტენციის უნარის ფლობა მასწავლებელი კოლეგებთან ერთად გეგმავს სპეციალურ კვლევით სამუშაოებს , ახორციელებს მათ და იყენებს პრაქტიკულ საქმიანობაში (პროფესიული განვითარება , მუხლი 133,)

1) შეუძლია საკვლევი საკითხის დამოუკიდებლად განსაზღვრა, კვლევის ჩატარება, მონაცემთა დამუშავება-ინტერპრეტაცია, კვლევის შედეგების გამოყენება ,საკუთარი და კოლეგების პრაქტიკის გასაუმჯობესებლად.(პროფესიული განვითარება მუხლი 139)

2) სწორედ ამიტომ “მასწავლებლის საქმიანობის დაწყების პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სქემის “ მიხედვით წამყვანი მასწავლებლის სტატუსის მოსაპოვებლად ერთ ერთი სავალდებულო აქტივობაა საკუთარ პედაგოგიურ პრაქტიკაში იდენტიფიცირებული საჭიროებების ანალიზის საფუძველზე პრაქტიკული კვლევის განხორციელება , ხოლო მენტორის სტატუსის მოსაპოვებლად პრაქტიკული კვლევის განხორციელება სკოლის საჭიროებიდან გამომდინარე.

კვლევა არის ახალი ცოდნის ძიება , მისი სისტემატური დოკუმენტირებადა გაფორმება კვლევის ანგარიშის, სტატიის, პროექტის და სხვა სახით.

პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევა მიეკუთვნება გამოყენებით კვლევათა რიცხვს. ეს არის პროფესიული სიტუაციების სისტემური კვლევა, ჩატარებული მასწავლებელთა მიერ საკუთარი

პროფესიონალიზმის დახვეწის, სასწავლო პროცესის და მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესების მიზნით.

პროფესიონალია მასწავლებელი , რომელსაც შეუძლია პედაგოგიური საქმიანობის დროს წამოჭრილი პრობლემების იდენტიფიცირება, მისი გადაჭრის გზების ძიება, პოვნა, ახალი იდეების , სტრატეგიების პედაგოგიურ პრაქტიკაში დანერგვა. პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევა მარტო წამოჭრილი სიმძნელების დროს კი არ არის საჭირო , არამედ ახალი იდეების , ინოვაციების გამოსაცდელად.

ამრიგად , პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევა არის პედაგოგების, დირექტორების მიერ ჩატარებული ნებისმიერი სახის მეთოდური გამოკვლევა კონკრეტული მასწავლებლის, სკოლის საქმიანობის, სწავლა-სწავლების და მოსწავლეთა აკადემიური მიღწევების შესახებ ინფორმაციის შეგროვების და გაუმჯობესების მიზნით.

პრაქტიკის კვლევის განმახორციელებელმა პირებმა უნდა გააცნობიერონ, რომ კვლევაში ჩართვა მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების საუკეთესო საშუალებაა, პროფესიულად მზარდი მასწავლებელი მუდმივად განაახლებს საკუთარ პედაგოგიურ პრაქტიკას, რაც სკოლაში სწავლა-სწავლების ხარისხის ამაღლებისა და მოსწავლეთა მოსწრების გამჯობესების აუცილებელი პირობაა.

საშინაო დავალების პრობლემის კვლევამ და იდენტიფიცირებამ ცხადყო, რომ *მასწავლებელმა თითოეულ კლასთან ცალკე უნდა გაარკვიოს, განიხილოს მშობლებთან და მოსწავლეებთან, ძალიან ხომ არ არიან ისინი დატვირთული საშინაო დავალებებით. უნდა დარწმუნდეს, რომ დავალება ნამდვილად დადებით გავლენას ახდენს აკადემიურ მოსწრებასა და, მთლიანად, სასწავლო პროცესზე.*

თავი VII

პროექტის ვადები, მიგნებები, რეკომენდაციები, კვლევის ნაკლოვანებები, დასკვნა,
ბიბლიოგრაფია

აქტივობები	სექტემბერი	ოქტომბერი	ნოემბერი	დეკემბერი
პრობლემის იდენტიფიცირება	X			
კვლევის გეგმის შემუშავება	X			
კითხვარის შედგენა	X			
კითხვარის შეესება მშობლები მიერ		X		
კითხვარის ანალიზი		X		
მოსწავლეთა ანკეტირება		X		
მონაცემების ანალიზი		X		
ინტერვენციების დაგეგმვა		X		
ინტერვენციის განხორციელება		X	X	
დაკვირვება		X	X	
ინტერვენციების შედეგების ანალიზი				X

მიგნებები

საერთოდ საშინაო დავალების დადებითი შედეგი მაშინ გახდება თვალსაჩინო, თუ მოსწავლე ახალი გაკვეთილისადმი უფრო მეტი ინტერესითა და ყურადღებით იქნება განწყობილი. ამისთვის რამდენიმე მომენტი უნდა გავითვალისწინოთ:

1. საშინაო დავალების მიღწევადობა და დოზირება;
2. საშინაო დავალების მრავალფეროვნება;
3. დავალების შესრულება ანუ ცოდნის შექმნა პიროვნული ხასიათის პროცესად უნდა იქცეს. ამით მოსწავლეს შეეძლება, ცოდნა გადააქციოს შემეცნების ინსტრუმენტად, რაც უაღრესად დადებით გავლენას მოახდენს.
4. გათვალისწინებულ უნდა იქნეს მოზარდის უნარები და ინტერესები, მისი ინდივიდუალური შესაძლებლობებიც;
5. შესრულებული სამუშაო მითითებულ დროში და სათანადოდ უნდა შეფასდეს (დაუშვებელია მიცემული დავალების ეპიზოდურად, დროის დაუცველად გასწორება. ეს ისეთივე დეზორგანიზებულს ხდის სასწავლო პროცესს, როგორსაც საშინაო დავალების მიუცემლობა)
6. სახლში დავალება მხოლოდ მაშინ მივცეთ, როდესაც დარწმუნებული ვართ, რომ გაკვეთილზე შევძლებთ მის შემოწმებასა და შეფასებას.

რეკომენდაციები,

რომლების გათვალისწინებამ აშკარად შეცვალა არსებული მონაცემები:

1. საშინაო დავალების დოზირება.
2. შესრულების მიმართულებების ახსნა-განმარტება
3. საშინაო დავალების დასახელება თვალსაჩინოდ წარმოდგენა (დაფაზე).
4. დროის განსაზღვრა, ინფორმაციულობა ამა თუ იმ დავალების შესასრულებლად (მეტ-ნაკლებად).

კვლევის ნაკლოვანებები:

1. მონაცემთა სიმწირე
2. პრობლემის მასშტაბურობის გამო მხოლოდ რამდენიმე საკითხის განხილვა
3. შედეგების არასრული ანალიზი

(კვლევის პროცესში თავი იჩინა საკმაოდ ბევრმა სხვა პრობლემამ, რომლებიც საკვლევ საგანს უკავშირდებოდა, მაგრამ ერთდროულად ბევრ საკითხზე მუშაობა ვერ მოხერხდა, საკვლევი მიზნიდან გამომდინარე. მომავლისთვის გავითვალისწინებთ აღნიშნულ ნაკლოვანებებს).

დასკვნა

- ❖ საშინაო დავალების მიზნობრივად გამოყენება აუმჯობესებს სწავლება - სწავლის შედეგებს;
- ❖ მასწავლებლის მხრიდან მუდმივი უკუკავშირი ხელს უწყობს ხარისხიან მუშაობის პროცესს;
- ❖ მრავალფეროვანი აქტივობები, რომლებიც მოსწავლეთა ინტერესების და საჭიროების გათვალისწინებით ხორციელდება, ზრდის მოსწავლეთა მოტივაციას;
- ❖ საშინაო დავალების ეფექტური გამოყენებისათვის საჭიროა მუდმივად კლასის საჭიროებების კვლევა.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. <http://intermedia.ge/%E1%83%A1%E1%83%A2%E1%83%90%>
2. <https://sputnik-georgia.com/tips/20170809/236891249/ramdenad-efeqturia-saSina-davaleba.html>
3. . <http://mastsavlebeli.ge/?p=2409>
4. <http://mastsavlebeli.ge/?p=1779>

რეფლექსია

სასწავლო წლის დასაწყისში დაგეგმილი კვლევის განსახორციელებლად დავიწყეთ მონაცემთა შეგროვება, მიღებული შედეგები განვიხილე კოლეგებთან, რის შემდეგაც დავგეგმეთ ინტერვენციები. რეკომენდაციების შემუშავებისას გავითვალისწინე კოლეგების აზრი, რომლებიც საკუთარ პრაქტიკას გვიზიარებდნენ. სამწუხაროდ, ყველა მიმართულებით ვერ მოვახერხეთ მუშაობა. ამის პრაქტიკული გამოცდილება არ გვყოფნიდა, მაგალითად, დაგვეხარისხებინა საშინაო დავალებები სირთულისა და ტიპის მიხედვით, რაც გამოკვეთდა იმას, თუ რა ტიპის დავალების შესრულება უჭირთ მოსწავლეებს, აგრეთვე, კარგი იქნებოდა მათი სოციალური მდგომარეობის ფაქტორების გათვალისწინება. ეს უფრო სრულყოფილ სახეს მისცემდა კვლევას. თუმცა, ის მიგნებები, რომლებიც გამოვკვეთეთ აღნიშნულ კვლევაში, საკმაოდ მნიშვნელოვნად მიიჩნიეს კოლეგებმაც, მით უმეტეს, რომ შედეგი თვალსაჩინო გახდა, მაგრამ ამან მუშაობის გაგრძელების აუცილებლობაც გამოკვეთა. განსაკუთრებით მშობელთა ჩართულობის პროცესში. ცხადი გახდა, რომ მათი ანკეტირებით მიღებული ინფორმაცია მხოლოდ დისონანსს ქმნიდა როგორც მოსწავლეებიგან მიღებულ ინფორმაციასთან, ისე ჩვენი დაკვირვებით მოპოვებულ ინფორმაციასთან. ამიტომაც ამ კვლევის ფარგლებში მშობლებთან ამ საკითხზე მუშაობა შევწყვიტეთ, რადგან მიგვაჩნია, რომ კეთილგონივრული, კარგად მოფიქრებული გეგმა საჭირო მათი ჩართულობისთვის. ამის დიდ სურვილს თავადაც არ გამოთქვამენ და საკმაოდ გულგრილად და ზედაპირულად შეავსეს კითხვარიც. გამოიკვეთა, რომ ისინი სუსტად ერთვებიან საბაზო საფეხურზე მყოფი შვილების სწავლების პროცესში.

რეკომენდაციები, რომლების გათვალისწინებამ აშკარად შეცვალა არსებული მონაცემები გახლავთ: 1. საშინაო დავალების დოზირება. 2. შესრულების მიმართულებების ახსნა-განმარტება 3. საშინაო დავალების დასახელება თვალსაჩინოდ წარმოდგენა (დაფაზე). 4. დროის განსაზღვრა, ინფორმაციულობა ამა თუ იმ დავალების შესასრულებლად (მეტ-ნაკლებად).

დასკვნა, რომლიც მონაცემთა ანალიზის საფუძველზე გამოვიტანეთ, შემდეგია:

1. საშინაო დავალების მიზნობრივად გამოყენება აუმჯობესებს სწავლებას - სწავლის შედეგებს;
2. მასწავლებლის მხრიდან მუდმივი უკუკავშირი ხელს უწყობს ხარისხიან მუშაობის პროცესს;

3. მრავალფეროვანი აქტივობები, რომლებიც მოსწავლეთა ინტერესების და საჭიროების გათვალისწინებით ხორციელდება, ზრდის მოსწავლეთა მოტივაციას;
4. საშინაო დავალების ეფექტური გამოყენებისათვის საჭიროა მუდმივად კლასის საჭიროებების კვლევა.

ლიტერატურა, რომელიც ამ საკითხთან დაკავშირებით შევისწავლეთ, საკმაოდ სასარგებლო ინფორმაციას იძლეოდა, როგორ საქართველოს, ისე განათლების სისტემაში მოწინავე ქვეყნების გამოცდილების შესახებ. აქტივობები, რომლებიც განვახორციელეთ, სწორედ შესწავლილი ლიტერატურისა და კოლეგების რჩევით შევარჩიეთ. აღნიშნულმა კვლევამ დიდი გამოცდილება შეგვძინა სწავლების პროცესში დავაკვირდეთ და შევისწავლოთ პრობლემული საკითხი და დეტალებზე ვიყოთ ორიენტირებულნი. პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევა ხომ არის პროფესიული სიტუაციების სისტემური კვლევა, ჩატარებული მასწავლებელთა მიერ საკუთარი პროფესიონალიზმის დახვეწის, სასწავლო პროცესის და მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესების მიზნით.